

Prelaz jezera Vrana pod nadležnost Ministarstva ribarstva NRH

Jezero Vrana u sjevernom dijelu Dalmacije po svom položaju i veličini, a i mogućnosti produkcije ribe zaslužuje naročitu pažnju, pa je to i jedan od glavnih razloga da je Ministarstvo poljoprivrede dalo svoju saglasnost za izdvajanje jezera Vrana iz sklopa Zemaljskog poljoprivrednog dobra Vrana Biograd n/M, radi stavljanja pod nadležnost Ministarstva ribarstva NRH. Primopredaja jezera izvršena je na dan 26. lipnja o. g. po izaslanicima Ministarstva ribarstva, Glavne direkcije za slatkovodno ribarstvo i Glavne direkcije Z. P. D. Uz jezero preuzete su i sve zgrade sa inventarom, zemljište vezano uz jezero i službenici zaposleni na jezeru.

Odmah po izvršenoj primopredaji izaslanici Ministarstva ribarstva formirali su novu upravu, koja će dalje voditi gospodarenje Vranskog jezera kao posebno državno privredno poduzeće pod naslovom »Uprava ribolova na Vranskom jezeru«. Predložena je i izrađena gospodarska osnova. Pored cipala i jegulje uzgajati će se u jezeru i šarani, a na sjevernom dijelu jezera gdje utiču kanali, a uz obale ima mnogo plićaka uzgajati će se i patke. Taj dio jezera sa plićacima obraštenim trskom sada je rasadište malarije, koja se je iz ovoga žarišta širila po cijeloj sjevernoj Dalmaciji. Ovom dijelu jezera posvetit će se prema gospodarskoj osnovi posebna briga. Zarasle vodene površine biti će pokošene i učinjene pristupačnim za ribu i patke. Ostalo pak do sada neobrađeno zemljište upotrijebiti će se za ekonomiju sa površinom od oko 100 ha, a jedan dio zemlje upotrijebiti će se i za rižišta.

Već prije same primopredaje odasлана je na Vransko jezero naučna ekipa pod vodstvom prof. Plančić Josipa sa zadatkom da izvrši na Vranskom jezeru biološka istraživanja i predloži gospodarsku osnovu. Naučna ekipa zadržavala se je na jezeru od 6. — 13 lipnja. Ispitivana je voda i dno jezera, dok je istraživanje sadržaja soli i fosfata u vodi stavljeno u zadatak Oceanografskom institutu u Splitu. Ustanovljeno je da je voda siromašna na ribljoj hrani, no dno jezera koje se sastoji od mulja (krečnih naplava bogato je na ribljoj hrani.

Prvi pokusni ribolov šarana izveden je bio 14. lipnja, a ulovljeni su šarani koji su bili pušteni u jezero 26. i 27. travnja o. g. Lov ribe izvršen je vršama i isačmaricom, pošto je prethodno par dana prije bacana na hranilišta kukuruzna prekrupa. Prosječna komadna težina šarana ustanovljena je bila sa 24.5 dkg. i zabilježen prirast od 22 dkg. od dana kada je bila ubačena riba. U je-

zeru ima sada osim šarana vrlo mali broj cipala i jegulja, jer zadnjih godina nije cipal uopće u moru lovljen i puštan u jezero, a za prošle dvije jake zime, kada je bilo jezero zaleđeno, pod ledom je uginuo gotovo sav cipal. Osim toga krivolovstvo je na jezeru preotelo mah, pa je i mnogo jegulja ostima potamanjeno. Odmah po izvršenoj primopredaji organiziran je lov cipala u moru, da bi se iskoristilo još kratko vrijeme za presađivanje te ribe u jezero. Pored toga već su sada u toku sve potrebne mjere, da se spriječi krivolovstvo na jezeru, i dalje ne tamani bez obzira sitna i krupna riba.

Za vrijeme primopredaje izvršen je bio i drugi pokusni ribolov na dan 27. lipnja. Prosječna težina ulovljenih šarana sada je bila 45 dkg, a prosječna duljina ribe 26 cm. i visina 11 cm., pa je za nepunih 14 dana šaran primio na težini prosječno 20.5 dkg. I ako je bilo hladno i vjetrovito vrijeme u jezeru je zapažen šaran u velikim jatima uz slatka vrela kraj ribarske kuće na Crkvini. Šaran vjerojatno prima tako naglo na težini iz razloga, što je jezero jako slabo napučeno sa ostalom ribom. Okus i tečnost mesa pripremljenog šarana iz Vranskog jezera bio je vanredan. Meso šarana iz ribnjaka ima u to doba godine gotovo svuda neugodan tek po mulju, pa se mora prethodno prije otpreme na tržište držati u tekućoj vodi, da izgubi neugodan tek. No šaran iz Vranskoga jezera nema uopće taj nedostatak, pa se može odmah iz jezera loviti i otpremati na tržište bez prethodnog ispiranja u tekućoj vodi, a upravo to je od naročite važnosti, jer se šaran na Vranskom jezeru može već krajem mjeseca kolovoza loviti i otpremati izravno na tržišta sjeverne Dalmacije za vrijeme dok još traje turistička sezona.

Tokom ove godine predviđeno je da naučna ekipa Instituta za slatkovodno ribarstvo još u dva navrata obiđe Vransko jezero, da bi se na temelju rezultata naučnih ispitivanja zavelo intenzivno gospodarenje na ovom objektu. Namjera je Ministarstva ribarstva NRH da usmjeri rad naučnih i stručnih ribarskih stručnjaka da bi se povisila produktivnost ove do sada vrlo slabo iskorištene vode, da u novo osnovanom poduzeću zaposli što više do sada neuposlenih radnika iz okolnih sela, i da konačno planiski provađanim melioracijama u sjevernom dijelu jezera iskorijeni legla malarije, koja je do sada harala u ovom dijelu Dalmacije.

Ing. Nikola Fijan

Prvi dubinski ribolov na Ohridskom jezeru

Stariji ribari Ohridskog jezera sećaju se i pričaju da je za vreme prvog svetskog rata bilo pokušaja uvođenja novih načina ribolova, koji pokušaji su bili izvođeni iza »Zatvorenih vrata«, bez učešća ribara, pokušaji kapitalista koji su se držali u tajnosti, radi izbjegavanja konkurencije. O njihovim rezultatima se ništa ne zna. Nema ni pismenih podataka o tome.

Za vreme stare Jugoslavije takovih pokušaja nema, što je i sasvim razumljivo. Interesi tadašnjih vlastodržaca sredstava proizvodnje, tadašnjih »gospodara«

Ohridskog jezera, ni najmanje nisu išli za tim da povećavaju produktivnost rada ohridskih ribara, stvarajući im time bolje uslove rada i dajući im veće mogućnosti uzdizanja — prosvetnog i kulturnog. Njihovi interesi su bili da ih drže u tami neznanja, neprosvećenosti, kako bi mogli time nad njima da vrše svoju besavesnu i što veću i grublju eksploataciju.

Poslije oslobođenja u novo stvorenim uslovima socijalno-ekonomskog poretka, položaj ribara se je izmenio dosta. Narodna vlast je počela da se stara o nji-